

We Lwowie, dnia 3. lipca 1909.

Aleg 487

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie podwyższenia gwarancyi kraju za wkładki oszczędności i zmiany statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Ciągły i stały wzrost wkładek oszczędności w Banku krajowym spowodował Dyrekcyę do przedstawienia Radzie nadzorczej wniosek na wyjednanie u Wysokiego Sejmu ~~o~~ podwyższenia gwarancyi kraju za przyjmowane przez Bank krajowy wkładki i idącej za tem zmiany statutu.

Ostatnie podwyższenie gwarancyi kraju za wkładki oszczędności do wysokości dwudziestu milionów koron nastąpiło na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 15. listopada 1905 r. Gwarancya ta już od pewnego czasu okazuje się niewystarczającą i zdarzało się, że z konieczności, mianowicie przy półrocznem dopisywaniu odsetek, musiała być przekroczoną.

Według relacyi Banku krajowego obecny stan wkładek wynosi w Zakładzie centralnym i w Filii w Krakowie K. 19,857,521.07 i z dniem 30. czerwca, przekroczoną zostanie marga gwarancyjna. W skutek tego Rada Nadzorcza Banku krajowego uchwaliła na posiedzeniu z dnia 26. czerwca b. r. prosić Wydział krajowy o przedstawienie Wysokiemu Sejmowi wniosku na dalsze podwyższenie gwarancyi kraju za wkładki oszczędności w Banku krajowym oraz odsetki od nich do kwoty koron 40,000,000 tudzież na odpowiednią zmianę §. 89. al. 2 i 4 statutu.

Wydział krajowy uznając w zupełności potrzebę podwyższenia tej gwarancyi, przedkłada Wys. Sejmowi stosowne wnioski.

Uchwałą z dnia 12. października 1908 przy sposobności załatwienia sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zmian statutu Banku krajowego, polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby potrzebę zmiany §. 115. statutu Banku krajowego wziął pod rozważę i w tym przedmiocie przedłożył Wys. Sejmowi sprawozdanie z odpowiedniem wnioskiem na najbliższej sesyi sejmowej.

W sprawozdaniu komisji bankowej poruszono mianowicie myśl przeprowadzenia zmiany ust. pierwszego §. 115 statutu Banku krajowego, który opiewa: „Zmiany statutów uchwała Sejm krajowy. Zmiany te podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu“. Komisya była zdania, iż stanowisku prawnokonstytucyjnemu i politycznemu Wys. Sejmowi a i powadze Banku krajowego odpowiadałoby raczej, by uchwalone przez Wys. Sejm zmiany statutu Banku krajowego podlegały Sankcyi Cesarskiej a nie zatwierdzeniu organu wykonawczego t. j. Rządu.

W skutek powyższego polecenia Wys. Sejmowi, Wydział krajowy wezwał przedewszystkiem Dyrekcyę Banku krajowego, ażeby sprawę tę przedstawiła Radzie nadzorczej do zaopiniowania. W wezwaniu swem podniósł Wydział krajowy, że utworzenie krajowej centralnej Kasy dla spółek rolniczych w myśl uchwalonego przez Wys. Sejm w dniu 26. września 1907 statutu, przyszło do skutku na podstawie Cesarskiej Sankcyi, a Rząd zastrzegł wyraźnie, iż dla zmian statutu tej Kasy centralnej, jeżeliby Wys. Sejm w przyszłości je uchwalił, ma być wyjednanie Najwyższe zatwierdzenie. Analogiczną zmianę możnaby zatem wprowadzić także do statutu Banku krajowego. Rada nadzorcza Banku krajowego zastanawiała się nad tą sprawą na posiedzeniu dnia 26. czerwca b. r., wyrażając opinię, iż niezawodnie proponowane postanowienie statutowe byłoby wielkiem dla Banku krajowego zaszczytem i przyczyniłoby się do podniesienia jego znaczenia, ale żałować należy, że o tem nie pamiętano przy założeniu Banku, zaś wprowadzenie tej zmiany po 26 latach przecież uważaćby można za spóźnione.

Z drugiej strony wszystkie najważniejsze zmiany statutowe Banku krajowego, odnoszące się do gwarancyj Kraju za różnorodne Banku zobowiązania, wymagają już obecnie tak przy pierwotnem przyznaniu tych gwarancyj, jak i ich zmianie Najwyższej Sankcyi. To też największą część zatwierdzeń zmian statutu bankowego poprzedza już obecnie ta Najwyższa Sankcya.

Rada Nadzorcza zwróciła nadto uwagę, że projektowana zmiana §. 115 statutu bankowego nie tylko może się wydawać już spóźnioną, ale może być nieraz powodem przewlekania w załatwieniu mniej ważnej a bieżącej zmiany statutowej.

Wydział krajowy podzielając opinię powyższą, postanowił nie przedkładać Wys. Sejmowi wniosku na zmianę §. 115 statutu Banku krajowego.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I. Zwrot wkładek oszczędności, lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i opłatę odsetek od tychże wkładek, poręcza posiadaczom książeczek wkładowych przedewszystkiem Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem swojemi aktywami i funduszem rezerwowym a w dalszym rządzie aż do wysokości (40,000,000) czterdziestu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.
- II. Sejm uchyla postanowienia §. 89. ustęp drugi i czwarty statutu Banku krajowego w dotychczasowem brzmieniu i uchwała, iż te postanowienia mają odtąd brzmieć jak następuje:

§. 89. ustęp 2: Najwyższa wkładka wynosić może 10 kor., a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy czterdziestu milionów koron.

§. 89. ustęp 4: Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże poręcza posiadaczom książeczek wkładcowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie (subsydjarnie) aż do wysokości (40,000.000) czterdziestu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

Marszałek krajowy :

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca :

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

